

Илази два пута
— у мјесецу —

WWW.UNILIB.RS

Цијена за Аустро-Угарску: на годину К 2.40 на по године. К 1.20 на четрт год. К — 60
За друге земље: на годину 4 круне. Поједини бројеви 10 пот.

СРПСКО КОЛО

НАРОДНИ ЛИСТ

Огласи рачунају се по цјеновнику. Ако се више од три пута увршћују, рачунају се јефтине.

Уредништво се налази у Николићевој улици бр. 8. Писма се шаљу на уредништво „Српског Кола народног листа“. Рукописи се не враћају.

Издаје: Друштво „Српско Коло“ (д.-д.)

Уређује: Уредништво „Н. Србобрана“

КАНДИДАТИ

СРПСКЕ НАРОДНЕ САМОСТАЛНЕ СТРАНКЕ

ЗА ИЗБОРЕ

ЗА НАРОДНО-ЦРКВЕНИ САБОР

Српска народна самостална странка поставила је ове кандидате за српски народно-црквени сабор:

У горњо-карловачкој дијецези:

Свјетовне:

Петрињски срез: д-р Душан Пелеш, адвокат и кр. јавни биљежник из Петриње;

Костајнички срез: д-р Лазо Поповић, лекар из Карловаца;

I. Глински срез: Лазо Обреновић, велики биљежник и градски сенатор из Карловаца;

II. Глински срез: Милан Будисављевић, професор српске велике гимназије из Карловаца;

I. Слуњски срез: Васо Муачевић, велепосједник и народни заступник из Осијека;

II. Слуњски срез: Светозар Прибићевић, главни уредник „Новог Србобрана“ и народни заступник из Загреба;

I. Плашчански срез: Раде Врховац, директор српске велике гимназије из Карловаца;

II. Плашчански срез: д-р Јован Ивковић, кр. јавни биљежник из Пакраца;

Оточки срез: д-р Јован Половина, адвокат и кр. јавни биљежник из Отошца;

Коренички срез: Стеван Қалембер, трговац из Коренице;

Госпићки срез: Стево Обрадовић, ум. учитељ и уредник „Србина“ из Госпића;

Доњо-грачачки срез: д-р Милан Мандић, адвокат из Будимпеште;

Заједнички загребачко-карловачки-моравички-ријечки срез: д-р Богдан Медаковић, адвокат, народни заступник и предсједник сабора краљевина Далмације, Хрватске и Славоније из Загреба.

Свештеничке:

Петрињски и костајнички срез: Родољуб Пајић, парох из Петриње;

I. и II. Глински срез: Младен Остојић, парох из Жировца;

Загребачко-карловачки, I. и II. слуњски и I. плашчански срез: Валеријан Прибићевић, професор српске православне богословије из Карловаца.

II. Плашчански, оточки и коренички срез: Михајло Медаковић, парох из Јасеновца.

Госпићки и доњо-грачачки срез: Петар Крајновић, ум. парох и уредник „Србина“.

У пакрачкој дијецези:

Свјетовне:

Пакрачки срез: д-р Богдан Стојановић, адвокат из Загреба;

I. Беловарски срез: Буда Будисављевић, уредник „Срп. Кола“ и народни заступник из Загреба;

II. Беловарски срез: Јован Бањанин, уредник „Новог Србобрана“ и народни заступник из Загреба;

Слатински срез: д-р Петар Белобрк, адвокат из Беловара.

Свештеничке:

Пакрачки и новоградиски срез: Вељко Лукић, парох из Борове;

I. и II. беловарски срез: Михајло Соларић, парох из Велике Писанице;

Слатински срез: Вељко Лукић, парох из Борове.

У архијецези:

Свјетовне:

Ердевички срез: Никола Фрушић, посједник из Дивоша;

Даљски срез: д-р Лаза Николић, адвокат из Вуковара;

Митровачки срез: д-р Душан оповић, адвокат и народни заступник из Митровице.

Свештеничке:

Карловци и ст. пазовачки срез: Стеван Јовић, парох из Батајнице;

Земун и митровачки срез: Влад Обрадовић, парох из Адашеваца;

Чувајте и остављајте сваки број овога листа, јер ће вам требати и послије, да га читате.

Гумски срез: Радослав Марковић, парох из Инђије;

Даљски срез: Лаза Богдановић, парох из Осијека;

Ердевички срез: Јован Бута, парох из Бачинаца.

Бирачима за српски народно-црквени сабор.

5. и 6. децембра по новом календару биће избори за српски народно-црквени сабор.

У прошлом броју овога листа описасмо важност овога сабора. О томе зато нећемо говорити. Али рекосмо и то, да ће и српска народна самостална странка, увиђајући ту важност, учествовати свом својом снагом у овим изборима и ослањајући се на свој досадањи народу корисни рад, позвати народ да је у овим изборима подупре. Српска народна самостална странка чини то.

У договору са извршним одборима, које је народ изабрао на многобројним скупштинама наше странке, поставила је управа странкина кандидате за саборске изборе. Имена њихова доносимо на челу овог народног листа.

И доносећи имена тих кандидата српске народне самосталне странке, позивамо српски народ да их свом душом подупре, дајући њима свој глас.

Тај позив управљамо на народ чисте савјести и мирне душе. Јер заслуге српске самосталне странке толике су већ до сада, да се српски народ мирне душе може повјерити њену водству. Да не би „Српског Кола“, „Новог Србобрана“, па оних многобројних скупштина срп. нар. сам. странке, што су заједно учили народ његовим правима, и како мора радити да се до њих дође, не би нам скоро синула нада на боља времена. А да та времена већ долазе, види се већ у ово мало времена, што ради нови државни сабор, у ком посланици српске самосталне странке заузимају важно мјесто и први су гдје се ради о том да се олакша тешки живот нашем народу и прошире народне слободе.

Зато ми можемо рећи српском народу: Кад је српска народна самостална странка у тешка времена задњих година показала онолико јунаштва у борби с насиљем; кад је на љетошњим изборима извојевала онакву побједу; кад у новом сабору државном њезини посланици онако савјесно своју народну дужност врше — онда ће она исто тако и у раду за српску народну црквену аутономију на сабору у Карловцима вршити своју дужност. *Зато, бирачи, дођите сви на избор и листом гласајте за кандидате српске самосталне странке.*

У добри час.

Људи су сваки дан мудрији.

Некада нијесу ни краљеви знали читати и писати, а данас се тога стиди сваки сељак. И наши се старији људи сјећају, кад си могао постати и учитељ и попо и официр, ако си знао само десетак слова и свој потпис. А мало ће времена проћи, па ће и пандур морати знати више, него данас његов начелник. Времена се мијењају, а људи су сваки дан мудрији, и човјек хоће, не ће, мора се равнати према времену и другим људима, с којима живи.

Наше је „Српско коло“ много писало о томе, како не ваља отимати дјецу своју од школе, како не ваља отимати дјеци оно, без чега неће моћи данас сутра ни у свијет, ни у народ, ни у опћину, ни међу људе мудрије и паметније, јер ће остати слијепи код очију. Кад си ти, брате, остао неписмен, не отимљи дјетета свога, да те последије не куне.

Али данас ћемо казати још нешто: Недавно је изишла лијепа књига, из које се може сваки одрасли човјек научити читати и писати за циглих 12 сати. Та је књига уређена баш за одрасле људе. Код Хрвата је изашла та књига већ пред годину дана, па се код њих научило већ хиљаде људи читању и писању. Људи из почетка не вјерују, па као веле: е гдје би ја то. Моје дијете учи четири године, па да ја научим за неколико сати, али није тако. Свака и најдебља књига нема него 30 слова, па кад научиш тих 30 слова, читаш сваку књигу. А касно није никада. Боље је икада, него никада. Није срамота не знати, него не хтјети знати. Славни један Римљанин именован Катон почео је учити читати и писати грчки, кад му је било осамдесет година и није му се чинило касно.

Никад ништа није касно, нити је рука икада тешка, а од добре воље, нема ништа боље.

Нема неписмена човјека, који не би дао, што ти драго, само да зна читати и писати.

Али без муке нема науке, а овдје право рећи ни нема муке. Замоли само учитеља свога, попа или другог пријатеља, који зна и умије, нека те учи из ове књиге; — он ће то знати и хтјети. Дозваће вас десетак к себи, даће вам књиге и одмах почети школу. Само дванаест пута требаћеш доћи и бићеш најсретнији човјек на свијету, јер ће ти се очи отворити. Није ово речено тек онако; код других се народа сиједе главе не стиде учити од своје унучади, па не ћемо ваљда ни ми, а за своје боље. Људи су сваки дан мудрији, а ко не зна читати и писати сваки дан све то више заостаје. И код нас се већ почело овако учити, а касније ће и више. И онда ћемо текар моћи да кора-

цамо напрво не уздајући се ни у кога него у себе самога, јер је

Помоћ туђа узданица скупа
Савјет тражи, ал' се сам помажи.

Млади Срби на великој школи у Загребу имају своје друштво „Његуш“, које је прво издало ову књигу и које шаље своје људе, од мјеста до мјеста, да уче и показују ондје, гдје нема згодних људи који би поучавали неписмене. Зато нека се нико не отимље, нека свако прионе за боље своје и свога народа. Нека нико не жали оне круне, што ће је дати за књигу, јер ће му се исплатити стоструким каматама. Тко зна читати и писати нека учи друге — нека не држи за се. Ова се књига наручује на ову адресу:

*Српско ђачко друштво „Његуш“ у Загребу.
Свеучилиште.*

*Цијена је свакој књизи једна круна, а
треба послати још 5 новчића за поштарину.*

У име божије, и у добри час. Б.

Смрт Реље од Пазара.

Хвалиле се три јуначке мајке:
Једно мајка Краљевића Марка,
Друго мајка Милоша војводе,
Треће мајка Реље од Пазара;
Вели мајка Краљевића Марка:
„Није мајка родила јунака,
„Што је мајка Краљевића Марка.“
Вели мајка војводе Милоша:
„Није мајка родила јунака,
„Што је мајка Обилић Милоша.“
Вели мајка Реље од Пазара:
Није мајка родила јунака,
„Што је мајка Рељу Крилатога.“
Таман оне у ријечи бјеху,
Док ево ти две српске војводе,
Краљевића и с њим Обилића.
Ту им мајке на састанку бјеху,
Угледаше до два своја сина,
Обадвије сретеше синове,
А Рељина јадна мајка шути,
Јер јој нема сина рођенога,
У то доба и Милош и Марко,
Униђоше старој у одају,
Укидоше са главе калпаке,
Они старој пољубише руку,
Њихе стара у чела јуначка.
Па сједоше оба у шиљтета
И њихове изиђоше мајке!
Онда вели Краљевићу мајка:
„А мој сине, Марко Краљевићу!
„Ја сам сада у инату била,
„Да нада те не има јунака.“

Вели њојзи од Прилипа Марко:
„Моја мајко, не задаји јада!
„Бољи Реља за седамнест Марка,
„Ал залуду кад га изгубисмо;
„Сад смо били у земљи Арапској,
„У Беруту граду проклетоме,
„Писмо вина, у Беруту граду,
„Мати моја, за недељу дана,
„А у пиву затурисмо кавгу,
„Арапи се многи покупише,
„И на наске, мајка, ударише,
„Сви смо, мати, љуто сабљом сјекли,
„Од Арапа доста јада било,
„Ал залуду, множина Арапа,
„Арапи нас црни поћераше,
„Из Берута града ишћераше,
„Испод града Турла вода тече,
„Широка је и дубока, мајко,
„Ни ту наске помест' не могаше:
„Срећа у нас, добри су нам коњи,
„Па ми хладну воду препливасмо,
„Али ево и горијех јада,
„Арапи су ендек прокопали,
„У дубину триста ендезета,
„У ширину триста и четири,
„Ми на ендек с коњма не смедосмо,
„Реља сја'о од свога вранина,
„Удари му силе уз вилицу,
„Добар вранац ендек прескочио,
„А кад виђе Реља од Пазара,
„Како но ти јунак крилат бјеше,
„Он прескочи ендек с обје стране,
„Оста Милош и ја, мати, с њиме,
„И ми добре коње одјасмо,
„Па на ендек коње наћерасмо;
„Па и наши коњи прескочише,
„Ми остасмо оба за ендеком,
„Па стадосмо ендек прескакати,
„И ја скочих мало не прескочих
„Ал' не могох, мати, прескочити,
„Већ се вратих и у ендек падох
„За мном Милош у пола ендека,
„Док Арапи на нас навалише,
„Миздрацима и копљима бојним
„Гоњају нас мати, по ендеку,
„Бе ће кога копљем прихватити,
„Ми писнусмо оба у ендеку:
„„Авај, брате, Реља од Пазара!
„„Зар ћеш наске овђе оставити,
„„Да нас кољу по ендеку Турци?
„„Жао бјеше Рељи од Пазара,
„Па он скочи, мати у ендека,
„Узе мене под десно пазухо,
„А Милоша мати под лијево,
„Изнесе нас оба из ендека;
„Док завика са града Арапка:
„„О јуначе, што но два извуче!
„„Окрени се да ти видим лице.“

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

„Превари се Реља од Пазара,
 „Окрену јој очи и обрве;
 „А Арапка запела стријелу
 „И на Рељу шипку оборила,
 „Двије њега шипке ударише;
 „Једна мати, у срце јуначко,
 „Друга, мајко, под грло бијело,
 „И погину жалосна му мајка!
 „Лијепо смо њега сахранили,
 „И у црну земљу погребали
 „Не хвал'те се, наше миле мајке,
 „Није мајка родила јунака,
 „Што је мајка Рељу од Пазара.
 „Јао, Реља, покојна ти душа!
 „Тешко нама без таквих јунака
 „Под топузом проклетих Турака.

Народно здравље.

Савети матерама при пелцовању деце (урезивању осипца).

1. Пелцовање мајом од крављих богиња може се вршити у *свако доба године*, сем кад је врло хладно и врло топло време. С тога се пелцовање и препоручује у лепе пролетње или јесење дане.

2. Пелцовање се може вршити у *свако доба узраста*. Новорођенчад н. пр. издрже пелцовање врло лако, лакше него ли старија деца. Обично се препоручује пелцовање у добу од 3—6 месеци и године дана, па и доцније. Одлагањем тога посла деца се излажу опасности заразе.

3. Пелцовање се може извршити и у време *кад деци зуби избијају*.

4. Пелцовање се препоручује и *трудним женама*, нарочито у време зараза богиња (коза), да би се спречило побацивање или разболевање детета богињама.

5. Само се *здрава деца смеју пелцовати*. Али у време редње богињама треба пелцовати и слабу, нежну, болешљиву па и болесну чељад. Искуство је показало, да богиње не штеде ни болеснике, него и на њих прелазе. У оваким случајевима потребно је обратити се лекару за савет.

6. *Неговање пелцоване деце врло је просто*. У очи или на сам дан пелцовања треба дете окупати и обући у чисту и меку кошуљицу, без рукава, или са широким и дугачким рукавима, да поруби узаних и кратких рукавића не би трљали и вређали места, на којима је пелцовање извршено.

7. Само добро *опраним рукама сме се други дотицати* детета — нарочито његове пелцоване руке, и то за све време док не спадну

крастице. Иначе би се дете од прљавих руку могло заразити црвеним ветром¹⁾ или чим другим.

8. После пелцовања потребно је неколико (5—10) *минута оставити откривену пелцовану ручицу*, не спуштати рукавиће, да се маја не би отрла и тиме пелцовање осујетило.

9. Првих дана после пелцовања нису потребна никаква нарочита правила за неговање пелцованих. *Најбоље је неговати децу исто онако као што су негована и до пелцовања*.

10. Дете треба *за првих шест дана* после пелцовања купати сваки дан, а од седмог па до 18.—20. дана довољно је сваки дан опрати млаком водом цело дете, *изуевши пелцовану руку*.

11. Пелцованој деци треба *рубље мењати* што је могуће чешће, пазећи при том на годишње време и узраст детета.

12. Кад је топло време, треба децу *носити на ваздух*. Нарочито их утопљавати није потребно.

13. При *храњењу* пелцоване деце треба бити особито пажљив и бринуте се о томе, да не би добила пролив, што се особито често дешава за време летњих врућина. *Одојчад се за то време морају искључиво дојити*.

14. Мајке, сетите се ових савета. Носите што пре своју децу на калемљење (пелцовање), и пазите на њих по овим упутствима. Кајаћете се ако што пропустите, а оболело и онакжено дете биће вам целога века живи прекор за ваш нехат и вашу небрежљивост.

„Здравље“.

Стари сабори (зборови).

Из Србије.

„...Био сам зашао у двадесет пету годину и отац се решио да ме жени. То је казао мајци, а мајка мени. „Хоће“, вели „да ти узме девојку од Судимца из Н. О Госпођини ићи ћемо на сабор у Калиниће и тамо ћеш видети и ти њу и она тебе“.

Једва сам чекао кад ће доћи Госпођина, али сам и то дочекао. Кренемо се у очи тога дана с мајком и оцем к манастиру. Света је већ имало толико, да смо једва нашли место, где ћемо кола да сместимо. Чинило ми се, да је дошао цео Левач, Темнић, Гружа па чак и Жупа. У вече у манастиру дугачка служба, а сутра дан на Госпођу две. Нисам се бринуо за службу, али сам се непрестано бринуо да видим њу — избраницу и сапутницу будућег живота мога.

На Госпођу беше света још толико дошло, да се једва могло проћи један покрај другог. После велике службе настао је ручак. Печења

¹⁾ То је једна дечја болест.

www.svucica.rs куд се окренеш и то лепог и јевтиног. Отац узео две оке овнујског, јер је то најбоље волео, па смо под орах крај реке сели да ручамо. Место совре мајка је нарочито за ово била понела неку поњаву и јастуке за седење. Пиће, питу и сира понели смо од куће. Отац је с пићем при ручку нудио и комшије, а и они њега. Мени се није јело, али сам ипак силом гутао.

По ручку засвираше гајдаши и отпоче оро.*) Младеж је играла а стари су седели и нудили се пићем. Жене су пак разговарале, шта је која урадила и како која има сина за женидбу или кћер за удају. Они, који нису волели да играју, бацали су камена, утркивали се, рвали се, скакали или терали коње на кошију**). Свет је волео то више да гледа но оне што су играли.

Таман сам се и сам био спремио да се по'рвем с једним, кад ме мајка позва. „Ајде“, вели, „зове те бабо да дођеш одмах код кола“.

Кад сам отишао тамо, отац ми је седео код кола још с два три непозната човека. Ја се поздравим са свима и пољубим их у руку. — „Је ли ово твој син, Филипе?“ — упитаће мога оца најстарији међу њима. — „Јесте“, одговори он.

— „Е синко, звао сам те да те видим. Рекао сам давно био с твојим оцем да се пријатељимо, па је данас дошао ред да видим и ја тебе и он моју кћер. Твој отац може се уверити о ваљаности моје кћери како хоће, а ја тебе хоћу данас овде да видим какав си. Видео сам да добро играш, али сад хоћу да видим како коња јашеш, какав си 'рвач, како скачеш, како бацаш камен и како трчиш. Ту треба да покажеш своје. Дакле, хајдмо сви на кошију. —

Кад смо отишли на кошију, све сам морао да радим као да испит полажем. У свакој утакмици однео сам победу са супарником, али кад смо коње утркивали, саплео ми се коњ, и ја сам одскочио у страну.

Допао сам се старом Судимцу, и сад смо скупа отишли његовим колима да видимо девојку. Било је то лепо, крупно, здраво и снажно чељаде. И она је имала година скоро као ја. Отац је није узимао ни на какву пробу. Казао јој је само да стане поред мене. Премерио нас очима и казао: „Добро је; нек је срећно пријатељу!“ при чему се пољубио са старим Судимцем. Ко је срећнији од мене! Ама ме онај пусти коњ беше много уплашио.

Ето, тако сам се ја женио и велику старост доживео заједно са женом, садашњом мојом бабом.

* Српска народна игра.

** Трка, утркивање, натјецање.

Пород нам је здрав, и сваки је оправљен на пут. Ми смо, хвала Богу, још здрави. Зуби су нам као бисер и ни један још нисмо извадили... Жао ми је само, што данас нема више оних старих сабора, па ни старих девојака и момака"... заврши газда Василије, па му једна суза кану из ока.

Ст. М. М. уч.

Шта се збива у нас и у свијету.

Прогањање Срба у Босни и Херцеговини. Прогањање Срба у Босни не престаје. Српске новине бивају сваки дан заплијењене, уредника „Српске Ријечи“ Стијепу Кобасицу протјерала је босанска влада из Босне, а новинара и књижевника Петра Кошића из Сарајева у његово мјесто рођења. Сад је опет влада затворила двије српске школе у Босни.

Ето, то је дочекао српски народ послје 28 година иза окупације. Али Срби се не плаше прогањања. Што год их више прогањају, они се чвршће збијају у рпу и жешће бране, тако да ће најзад бити побједа њихова.

Промјена владе у Црној Гори. Како је на изборима саборским у Црној Гори опозиција побиједила, дошло је до промјене владе. На владу су дошли све млађи, бољи људи у Црној Гори. Можемо се поуздано надати, да ће под њиховом управом ова малена али јуначка српска земља још боље него до сада напредовати и бити на дику другим Србима.

Српски зајам. Већ прије двије године хтјела је Србија да дигне један овећи зајам. Тим новцем наумила је она била да изгради неких хиљаду километара железница и да купи брзометне топове и потребну муницију за војску. Дакако, Швабама аустријским у Аустрији није мило да српска војска буде наоружана добро, да српски народ у Србији има густу мрежу железница, које ће му силну корист донијети. Зато су двије године облагивали Србију, сметали јој на сваку руку, само да не добије потребног зајма. Испрва је туђи свијет, који је далеко од Србије, и вјеровао швапским лажима, али је најзад провидио швапске лажи. И тако је ових дана Србија склопила уговор о зајму од 90 милијона круна са франпуским банкама.

Сад ће се Србија лијепо наоружати, поградити два пут више жељезница, него што их сад има, од чијег ће се прихода зајам с временом сам отплатити, па ће лакше моћи да обрачунава са српским душманима. Дабогме да се Швабе аустријске покидаше и изгризоше од јада и пакости Али, не користи им.

Напредак земљорадничких задруга у Србији. Прва земљорадничка задруга основана је у Србији 1894. године у селу Вранову. А на крају прошле 1905 године било је у Србији 529 земљорадничких задруга.

Године 1894. основано је свега 5 задруга, а прошле године основано је 125 задруга! Из овога се види како неће требати још много времена, па ће свако село имати своју задругу, јер ће се у будуће сваке године основати још више задруга.

Велика земљорадничка задруга у Србији. У селу Ковачевцу у Србији има земљорадничка задруга. У тој задрузи удружена су 162 домаћина задругара. А у та 162 задругарска дома живе 1351 душе. Ова задруга у свему лијепо напредује, а није ни чудо, кад се толико народа могло сложити. Гдје су људи тако сложни, морају бити и напредни.

Задругарски дом у Београду. Главни Савез Српских Земљорадничких Задруга у Србији упутио је 27. октобра ове године писмо свима земљорадничким задругама у Србији и позвао их да приступе скупљању улога за задругарски дом, који ће се саградити у Београду. Главни Савез Српских Задруга једногласно је то закључио у овогодишњој својој скупштини, те ће тај дом у Београду бити не само стан Савеза него и заједнички дом свих задругара у Србији.

Кандидати на програму српске самосталне странке у Угарској. На програму српске народне самосталне странке кандидују се у Угарској ови одлични Срби и родољуби: *Љубомир Лотић*, привремени епархијски школски референт у темишварској и вршачкој дијецези у срезу *мокринском*, *Глиша Стајић*, парох у Мокрину, у срезу врањевачком и мокринском, те др. *Сава Пунтик*, адвокат у Великој Кикинди, у срезу *темишварском*. Срби изборници у тима срезовима листом треба да гласају за ове кандидате.

Српски посланик на Цетињу. Како се из Београда јавља, српска влада отвориће почетком идуће године своје посланство на Цетињу. За посланика на Цетињу биће, како изгледа, именован др. Јаша Ненадовић, бивши секретар краља Петра.

Велика српска земаљска изложба у Београду. Како се јавља из Београда на годину биће у Београду приређена велика изложба свих производа у земљи. Та српска изложба биће тако велика и тако уређена, да неће на њу долазити само народи с Балкана него из све Европе и осталог свијета.

Извршни одбор срп. самост. странке у Отошцу држао је своју сједницу 1./14. новембра, гдје је избором нових чланова надопуњен и проширен извршни одбор. Осим тога је основан у тој сједници страначки фонд те су сви чланови уписали и положили свој принос. Даље је закључено, да лист странке „Србин“, који излази

у Госпићу излази у будуће недјељно једанпут, па да му се у то име из страначког фонда даје годишња помоћ, те да се узастоји о његову раширењу у народу, а особито о раширењу „Српског Кола“, које је пријекно потребно сваком Србину ратару. Даље је ријешено, на приједлог Госпићког одбора странке, створити заједнички одбор за читаву Лику с мјестом састанка у Госпићу, а за тај одбор изабрани су као изасланици др. Јово Половина и Коста Кангрга. Изабрани су даље за скупштину странке у Загребу као изасланици (делегати): др. Јово Половина, пароси Ђуро Орлић и Михаило Шумоња, трговац Дане Поповић и ратар Јован Видак. Даље је одбор кандидовао др. Половину за народно црквени сабор као свјетовног кандидата. Као што се види, оточки извршни одбор не стоји скрштених руку него ради на корист и напредак саме странке и обавјештавања и упућивања самог народа у оном крају.

Нови сабор и опће право гласа. Српско-хрватска коалиција обећала је народу пред изборе, да ће радити на том, да се код нас уведе опће, једнако тајно право гласа. И чим се састао сабор, српско хрватска коалиција показала је, да њена обећања нису лажна. Њезин члан заступник др. Иван Лорковић предложио је да се изабере одбор од 15 заступника, који ће прикупљати сву потребну грађу за то, да се код нас створи закон о опћем праву гласа. Тај је одбор изабран, па чим сврши свој посао, поднијеће се сабору на одобрење тај закон. Од самосталаца посланика изабран је у тај одбор: коренички заступник Светозар Прибићевић.

Тако ће се ето доћи до закона, по ком ће сваки човек пунољетан добити право гласа.

Заступник Буде Будисављевић за право састајања. Знамо како су за прошле владе у многим мјестима у бившој Крајини забрањивали противзаконито скупштине самосталне странке. Власти су се изговарале, да тобоже за бившу Крајину не вриједи закон, којим се допушта држављанима састајати у скупштине, већ само за бивши провинцијал, јер у Крајини није јавно проглашен.

За то је уредник овог листа заступник Буде Будисављевић питао у сабору нову владу, шта она о том мисли. Подбан Николић одговорио је, да закон без сумње вриједи и за Крајину. Али да се уклони свака сумња о том, изнијеће влада пред сабор закон, којим ће се баш изрично одредити, да закон о праву састајања вриједи и за Крајину.

Срби из Србије за своју браћу у Босни. У Београду је одржана велика скупштина од 6000 душа, на којој се говорило против прогањања Срба у Босни и Херцеговини. Одржаће се по свој Србији још многе сличне скупштине. Срби из Србије хоће да овим начином упозоре сав честити свијет у Еуропи на неправде што се чине Србима у Босни и Херцеговини.

Различне вијести.

Нове Српске Земљорадничке Задруге. Ово дана основане су и потврђене ове задруге: Српска Земљорадничка Задруга у *Тарди* (у барањској жупанији). Српска

Земљорадничка Задруга у *Темет-Павлишу* (у тамишкој жупанији). Српска Земљорадничка Задруга у *Станчеву* (у тамишкој жупанији). Од пет српских места у такозваној Банатској Црној Гори сад је још само једно једито место (Хрњаково) без српске земљорадничке задруге. Сва остала места — Темеш-Петровосело, Темеш-Краљевац, Темеш-Лукаревац, а сад ево и Станчево — имаду и своје српске земљорадничке задруге.

Помиловање осуђених новинара. За прошле владе осуђена су била три новинара хрватска, зато што су писала корисно за народ, укупно на 17 мјесеци тамнице и 2000 К глобе. Међутим је нови сабор позвао нову владу да предложи ове невине народне људе на помиловање. Влада је то учинила и док не дође помиловање, осуде се неће извршити.

Ти новинари зову се *Већеслав Вилдер*, *Стјепан Бат* и *Лука Шошки*.

Извршни одбор пакрачки на дјелу. У прошлом броју „Српског Кола“ донијели смо позив извршног одбора Српске народне самосталне странке у Пакрацу, да се отварају алфаветски течајеви за оне који не знају читати и писати, па да тако науче то. Прије 3 недјеље отворен ја таки течај у Шеовци крај Пакраца. Пакрачки капелан г. Подунавац, са Ђорђем Јагнићем трговцем, учитељима у оном крају: Богићем, Радовановићем, Грозданићем Тривуновићем, Берићем, Вукићевићем, Вуксаном и Симићем раде марљиво, да у тим течајевима науче свијет читати и писати. Г. Ђорђе Јагнић из Пакраца о свом трошку набавио је књиге за алфавете што их је издало друштво „Његуш“, па из њих уче неписмене читању и писању. Напредује се лијепо. Послије учења читају народна господа народу из поучних и забавних књига, говоре против пића проклете ракије и других штетних обичаја у народу.

Овако треба свагдје да се ради и народ упућује, па ће тако народ поћи напријед у сваком погледу.

Земаљски трошкови за годину 1907. Сабору је поднесена на одобрење основе закона, којом се трошкови краљевина Хрватске и Славоније за год. 1907. одређују на 23,434.411 круна (двадесет и три милијуна, четири стотине тридесет и једанаест круна). Од тога се троши на сабор 219.120 круна, на бана 81.600 круна, за управу земље, куда спадају плате чиновништва земаљске владе, жупанијских и котарских чиновника, мировине, градње цеста, плате оружништва, земаљске зграде 12,146.477 круна, издаци за цркве, школе, плате учитеља и професора, мировине 4,959.251 круна, за судове и плате судцима и осталим чиновницима код судова, са казни-онице, мировине 6,027.963 круна.

Српски соколски лист. Почетком месеца децембра ове године по нов. календару почеће да излази у Сремским Карловцима месечно једанпут лист за соколске ствари по имену „Српски Соко“. Одговорни уредник тога листа биће др. Лаза Поповић старешина Српског Сокола у Карловцима, а власник издаваатељ и уредник Никола Максимовић. Цена је листу на годину К 3, те се због мале своте прима претплата само на годину дана.

Српски сватови за „Српско Коло“. Госп. Ђуро Грчић учитељ у Двору, који се особито заузимље за „Српско Коло“ у свом мјесту и крају, шаље управи нашег листа К 7'60, па пише: У сватовима Драгана Јоке и Саре Јаић у Врпољу скупио сам на предлог госп. Душана Јоке за Српско Коло К 7'60, а дароваше по К 2 Ђуро Грчић; по К 1 Петар и Душан Јока; по 40 пот. Раде Томашевић; по 20 пот. Никола Јока, Марко Томашевић, Мирко Ножинић, Остоја Јанић, Милић Лотина, Лука Ножинић, Драган Мијановић, Милош Адић, Мићо и Петар Томашевић, Иван Ножинић, Драган Цветановић, Радован Ножинић, Петар Лотина, Савац Цветановић, Танасија Томашевић. Лијепа хвала и скупљачу г. Ђури Грчићу као и осталим приложницима.

Лист за Србе ратаре у Далмацији. Наша браћа Срби у Далмацији спремају се да покрену за своје ратаре овакав лист као ово наше „Српско Коло“.

Ми се можемо поносити што смо први међу Србима основали прави ратарски лист. Сад се други Срби угледају на нас. Без знања и просвјете нема напретка, увиђају то већ свуда Срби. Сретно и напредно.

Дјеца за свој народ. У Њемачкој царевини живе 4 милиона Пољака. Они су словенске крви, исто као ми Срби, па Руси, Хрвати, Чеси. Нијемци се труде из све снаге да ове Пољаке понијемче. Већ су све пробали, али без користи. У пучким (основним) школама уче тамо пољачка дјеца све на њемачком. Само су вјеронаук досад учили на свом језику. Сад је влада њемачка одредила да морају и то учити на њемачком језику, дакле и: оченаш. Али се дјеца свуда побунише и њих 75.000 већ неколико недјеља неће да иду у школу због тога. Њемачке су власти збуњене овим и свакако раде да дјецу присиле да иду у школу. Али се јуначка дјеца не даду. Не помажу никакве батине ни никаква сила.

Благо народу ком и дјеца овако знају бранити своје светиње.

Над ко хоће да шаље новац за претплату „Новог Србобрана“ или „Српског Кола“, молимо га да не шаље на кога од уредника, него на управе листова, јер то смета и вођењу књига и плаћамо поред тога за те напутнице, док у исто вријеме плаћамо мјесечно за поштански претинац, гдје дијемо заједно све напутнице за претплату и „Новог Србобраћа“ и „Српског Кола“.

ИЗБОРИ.

У горњо-карловачкој дијецези биће избори за народно црквени сабор 6. децембра, у архијецези (у Сријему) такођер 6. децембра, а у пакрачкој дијецези 5. децембра.

Коста С. Кругановић.

Продаје на мало и велико
из Б. Петровца (мијешано)

Шимле за покривање кућа

1 метар дугачка а 10 до 20 см. широка, поставно Оштрељ (13 километара далеко од Петровца): по к. 4-40 100 комада; даје такођер поставно Лапац, Госпић, Грачац, Книн, Бос. Нови, Крупа, Бихаћ, уз врло повољне цијене. 1-3

„СРПСКО КОЛО“

НАРОДНИ ЛИСТ

ПРИМА ОГЛАСЕ УЗ
УМЈЕРЕНЕ ЦИЈЕНЕ

Распачавање „Пошастина“ дозвољено наредбом пр. зем. владе у Загребу од 18. VII. 1906. бр. III. Б. 1328-I.

ПОШАСТИН

је најновије средство

против свињске заразе (куге)

Прокушан је у много случајева, те је повољно упливао на ток свињске заразе у свим оним случајевима, када се је праводобно, наиме у првом почетку болести налазећим се свињама подавао.

Према томе је први увјет за успјешно дјеловање тог лијека, да се употреби одмах, чим се први знаци болести опазе.

Цијена боци јест једна круна.

Мање од 2 боце не одпрема се поштом. — Наручба од најмање 10 боца шаље се просто од поштарине.

Добива се уз тачну упуту код

Ђуре Ђктолек-Брешака

љекарника

у Броду на Сави.

Добива се у свим љекарнама.

СВАКА СРПСКА КУЋА

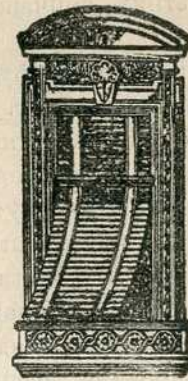
ТРЕБА ДА ИМА КАРТУ

≡ ПРАВОСЛАВНИ СРБИ ≡ У ХРВАТскоЈ и СЛАВониЈИ

ПО ПОЛИТИЧКИМ ОП-
ЋИНАМА И ИЗБОР-
НИМ СРЕЗОВИМА ЗА
ЗЕМАЉСКИ САБОР.

КАРТУ ЈЕ САСТАВИО
Г. ДР. ВАСА РУВАРАЦ,
А ИЗДАЛО „СРПСКО
КОЛО“ У ЗАГРЕБУ.
ИМА ДВИЈЕ ВРСТЕ КА-
РАТА: НА ДЕБЉЕМ ПА-
ПИРУ К 2, А НА ТА-
ЊЕМ ПО К 1. РАТАРИ
ДОБИВАЈУ У ПОЛА ЦИ-
ЈЕНЕ. - -

КО ХОЋЕ ДА ИМА ОВУ КАРТУ
НЕКА ПОШЉЕ УПРАВИ „СРП.
КОЛО“ ЗА ПРВУ К 1 И 10 ПОТ.
ЗА ПОШТАРИНУ ИЛИ ЗА ДРУГУ
50 ПОТ. И 10 ПОТ. ПОШТАРИНЕ.

Фабрика
жалузија,
ролета,
дрвених
и жељезних
завојних
напака

Г. СКРБИЋ

Илица 40. — ЗАГРЕБ — Илица 40.

препоручује своје

признато солидне, тачне и јефтине

фабрикате

Цијеновници бадава и франко.

604. 5—